

RETORN AL MUSEU

JORDI REMOLINS I SOLDEVILA

Resum:

L'autor, que va viure com a periodista el tancament del museu pel mal estat de la teulada, evoca els anys vuitanta, quan l'Arxiu Museu Folkloric de Ripoll era destí habitual de les seves sortides escolars, i fa una sèrie de reflexions sobre la cultura i l'ensenyament d'aquells anys.

Paraules clau: Museu Etnogràfic de Ripoll, escola salesiana, anys vuitanta.

Abstract

The author, who lived as a journalist during the closure of the museum due to the bad condition of the roof, evokes the 80s, when the Folk Archive Museum of Ripoll was often destination of his school visits. He also makes some reflections about the culture and teaching of those times.

Key words: Ethnographic Museum of Ripoll, Salesiana School, 80s.

Les sortides escolars sempre eren motiu d'alegria per al curs dels alumnes nascuts el 1970 que anàvem als Salesians de Ripoll, dels quals jo formava part. Poder sortir de la rutina dels dictats, de les classes de ciències naturals o de les sessions de fúting per les muntanyes del voltant, suposava un esdeveniment per al jovent d'una comarca que tot just sentíem a parlar del projecte de la variant de la N-152 gràcies a les barrinades que ens obligaven a

a|a|a

desallotjar les aules, que només coneixíem l'existència dels Mossos d'Esquadra com si fossin una entelèquia de feia tres segles o com a guàrdia ornamental de les visites oficials de Josep Tarradellas i que ni tan sols recordàvem el darrer títol de lliga guanyat pel Barça d'en Cruyff perquè érem massa petits quan el va aconseguir. Eren un poble i un país sensiblement diferents del que coneixem actualment, farcit de botigues de queviures que progressivament van ser devorades pels supermercats, on el màxim esdeveniment dels caps de setmana era poder anar al cinema a veure les reestrenes que feia mesos que es projectaven a Barcelona i on els joves que ens superaven per edat portaven sabatilles esportives Kelme negres amb la sanefa groga, una pinta a la butxaca de darrera dels pantalons al més pur estil Travolta i algun fins i tot una arracada per remarcar que els temps, finalment, també estaven canviant a casa nostra.

Certament, ens agradava fer sortides escolars, o com a mínim a la majoria d'aquells que no ens marejaven si havíem d'agafar l'autocar per anar fins al zoo de Barcelona o de colònies a Castellnou de Bages. Potser per això, quan tocava visitar el Museu de Ripoll, l'alegria era més continguda, ja que només de sortir-ne apressàvem la marxa cap a les aules, on ens esperava una nova hora lectiva. En el decurs dels anys que vaig cursar l'EGB i el BUP potser vaig ser tres o quatre vegades al museu. La diàspora mental infantil ens impedia segurament de concentrar-nos més del compte en l'impressionant llegat cultural de la intrahistòria comarcal que ens esperava al capdamunt de l'emblemàtica escala de cargol, a l'edifici de l'església de Sant Pere. Ens embadocàvem una estona veient com el mall del diorama de la farga es movia simulant el seu treball habitual i la imaginació s'embranchava en diarreiques fabulacions al més pur estil Curro Jiménez —l'heroi bandoler televisiu de l'època— quan contemplàvem les armes de foc fabricades al nostre poble segles enrere. L'esverament inherent al grup d'amics escapant de la monotonia ens impedia ser conscients de la importància d'allò que ens rodejava i sortíem del museu amb la beneïda inconsciència del qui classe passa curs empeny. Segurament, si en lloc d'etnogràfic el museu hagués estat una exposició relacionada amb el *Mazingher Z* o una mostra de pòsters dels mites musicals Umberto Tozzi, La Bionda o Village People, ens hauria captivat amb molta més intensitat. Tot plegat amb la complexitat d'un sistema educatiu que no va saber fer —o potser ni tan sols li va interessar— que anéssim més enllà d'una simple nota en el butlletí que periòdicament havíem de retornar signat pels nostres progenitors.

Els tortuosos camins de l'existència em van portar, quan encara no havia enllestit els estudis, a fer el maleït servei militar i gairebé de seguida a començar a treballar com a mecànic a Soler&Palau. Simultàniament, però, vaig iniciar col·laboracions periodístiques al bisetmanal *El 9 Nou*, on vaig sobreviure amb aquest estatus durant tretze anys. En el darrer tram d'aquella etapa, em van permetre durant tres anys consecutius fer-me càrrec de la delegació del Ripollès aprofitant les quatre setmanes que el titular de la plaça marxava de vacances d'estiu. Per a mi era una oportunitat de demostrar que, més enllà de fer les cròniques dels partits d'hoquei, dels articles d'opinió passats de volta de la secció «El Predicador», o de les crítiques de música, també podia servir per seguir l'actualitat com qualsevol diplomata en la carrera de Periodisme sortit de la Universitat que jo mai no havia trepitjat. Amb la vanitat que proporciona creure't que pots fer-ho igual de bé amb molt menys esforç lectiu, l'estiu del 2000 vaig ser testimoni del tancament de la ubicació del reconegut Museu Etnogràfic, perquè segons havia sentit a Ràdio Ripoll, hi havia perill d'enfonsament de la teulada. A Vic em van comprar el tema de seguida, donant-li més importància de la que jo mateix li havia atorgat, sobre-

Sala del ferro forjat (Museu Etnogràfic de Ripoll)

a a a

tot perquè aleshores desconeixia que la clausura s'acabaria perllongant durant més de deu temporades.

A l'hora d'escriure aquestes línies ja fa prop de cinc mesos que s'ha inaugurat la nova seu. Vaig entrar-hi abans de la seva estrena, amb l'edifici ple encara d'operaris que hi feien els darrers retocs, per entrevistar-hi la seva responsable, Roser Vilardell, per al setmanari *El Ripollès*. Des de llavors no hi he tornat a posar els peus, però tinc el ple convenciment que, amb la morterada de caler públic que s'hi ha invertit, és impossible que no hagi quedat mitjanament decent. Des del punt de vista periodístic he sentit a parlar a alguns personatges, amb la boca petita, d'aspectes que durant la seva gestació desprenien presumptament una mica més de ferum del compte, que fins i tot van arribar a un dels plenaris de l'Ajuntament, on s'evidencià com les lluites intestines entre els partits del consistori podien esquitxar un equipament imprescindible per a un municipi que precisament no va sobrat d'atractius turístics... i on lamentablement el silenci és un dels nostres béns més preuats. Ni evidentment tampoc —tot i que m'imagino que és un mal molt més generalitzat— la transparència en tot allò que afecta les institucions públiques i els interessos que les envolten. En tot cas sempre restarà un museu obert i de projecció, i l'esperança que els estudiants d'avui n'extreguin molt més profit que el que en vam treure alguns dels de l'Escola Salesiana nascuts el 1970. Ni que sigui per rebatre la meua teoria que la humanitat ha deixat d'evolucionar i ha entrat finalment en un estat irreversible de profunda descomposició intel·lectual. Tant de bo que m'equivoqui.